

Resume af visionsaftalen med Esbjerg Kommune:

Baggrund:

Visionsaftalen med Esbjerg Kommune vil helt naturligt hænge sammen med Kommunens Vision 2020, som med borgeren i centrum fokuserer på, at Esbjerg Kommune skal være Danmarks nye vækstcenter. For borgeren betyder det at leve i eller i nærheden af et vækstcenter, at man bor i et område, der er attraktivt på grund af uddannelses- og jobmuligheder, kultur og natur, fritidstilbud og byliv og samtidig have de bedste muligheder for at pleje egen sundhed.

Gennem rammeaftalen forpligter DIF/DGI sig til aktivt i samarbejde med Esbjerg Kommune at arbejde for, at det lokale foreningsliv og andre civile aktører i høj grad understøtter målsætningerne i aftalen. Esbjerg Kommune vil blive en del af et inspirerende nationalt netværk med de øvrige mindst 14 kommuner, der arbejder med en tilsvarende vision. DIF/DGI udfører en årlig benchmarking i aftaleperioden for hver enkelt visionskommune, således at idrætsudviklingen kan følges løbende og sammenlignes på tværs af kommunerne. Der iværksættes ikke initiativer, inden det nødvendige datagrundlag foreligger.

Målsætning:

Esbjerg Kommune forpligter sig til at få flest mulige borgere i alle livsfaser til at være fysisk aktive gennem indsatser på samtlige de forvaltningsområder, der kan spille ind i forhold til målsætningen.

Den regionale sundhedsprofil for Region Syddanmark 2017 (tallene i parentes 2013) viser, at der ud fra sundhedsdefinitionen er 21,0% (17,6%) fysisk inaktive i regionen og 20,9% (16,2%) i Esbjerg kommune. 24,7% (26,7%) af befolkningen i regionen dyrker hård eller moderat fysisk aktivitet i deres fritid og 24,6% (26,7%) i Esbjerg kommune. Undersøgelserne viser dermed, at der generelt har været en tilbagegang siden 2013.

Med udgangspunkt i disse tal er målsætningen i aftaleperioden:

- At antallet af inaktive skal falde til 17%, hvilket betyder, at ca. 4.600 borgere skal gøres fysisk aktive.
- At antallet af personer, der dyrker hård eller moderat fysisk aktivitet, skal stige til 28%, hvilket betyder, at ca. 4.000 borgere skal aktiveres.

I forhold til målsætningerne for foreningsdeltagelsen tages der udgangspunkt i tallene fra Centralt ForeningsRegister (CFR). Tallene fra CFR viser, at 44% i Esbjerg kommune er foreningsaktive. Der arbejdes hen imod, at dette tal øges til 50%, hvilket vil betyde 7000 flere foreningsaktive med udgangen af 2022.

Rammevilkår for idræt og bevægelse i kommunen:

Det politiske grundlag danner rammen omkring mulighederne for at skabe idræt og bevægelse i Esbjerg kommune. Det tydeliggøres her, hvordan de strukturelle forhold og rammevilkår kan være med til at understøtte. Ligeledes belyses nogle af indsatsens centrale fokusområder med henblik på at forbedre idrættens rammevilkår som et middel til at øge idrætsdeltagelsen.

Rammevilkår for et aktivt foreningsliv

Det er vigtigt, at foreningslivet involveres, motiveres og engageres i forhold til at gøre flere borgere aktive. Der vil derfor være fokus på nedenstående forhold:

- 1) Overordnet styrkelse af rekruttering og fastholdelse af frivillige ledere og trænere.
- 2) Foreningslivet inddrages løbende med henblik på at understøtte og arbejde for de overordnede mål i rammeaftalen.
- 3) Ved screening af kommunen udpeges områder med en lav procentdel af idrætsaktive borgere. I forlængelse heraf iværksættes indsatser, som understøtter en styrkelse af borgernes idrætsdeltagelse/idrætsaktiviteter. Der er fokus på etablering af træningsfællesskaber og foreningsudvikling af de lokale foreninger.
- 4) I Esbjerg by skal der være fokus på strukturelle greb, der sikrer, at især de foreninger, der virker i de sociale boligområder, understøttes med de nødvendige ressourcer. Esbjerg Kommune har endvidere fokus på, hvordan foreninger, der tager et større socialt- eller sundhedsmæssigt ansvar, kan understøttes. Foreningsarbejdet i nævnte områder kræver mange frivillige ressourcer, hvorfor der skal være et specielt fokus på lederrekruttering her.
- 5) Parterne har fokus på, hvordan foreningslivet i såvel bymæssig bebyggelse som tyndt befolkede områder kan udvikles til at være det centrale omdrejningspunkt for et aktivt liv.
- 6) Der iværksættes en række konkrete tiltag med henblik på at effektivisere samarbejdet mellem foreningslivet og andre civilsamfundsaktører om at styrke sundhedsindsatser.

Rammevilkår for idrættens rum og rammer

Overordnet udarbejdes der en plan for idrætsområdet med fokus på:

- 1) At Kommunen generelt er kendetegnet ved, at der er en god facilitetsdækning. Der er dog hele tiden behov for strategisk fokus på udbygning, udvikling og renovering af faciliteter.
- 2) Hvordan idræt og bevægelse tænkes ind ved fremtidige relevante anlægsprojekter.
- 3) Hvordan man i den indre by sikrer faciliteter til brug for borgerne.
- 4) Etablering af nye boligområder. Hvordan der arbejdes for, at der ved udviklingen af disse områder etableres de nødvendige faciliteter til idræt, motion og et aktivt foreningsliv.
- 5) Udvikling af landdistrikter. Med udgangspunkt i konkret udvalgte områder undersøges det, hvordan de specifikke landdistriktsområder udvikles fysisk - herunder rum og rammer for idræt og bevægelse.

Rammevilkår for Kommunens institutioner

Esbjerg Kommunes børne- og ungeinstitutioner har en central rolle i forhold til både at sikre og motivere børn og unge til at være fysisk aktive og deltage i idræt og motion.

På folkeskoleområdet har den nye folkeskolelov givet gode muligheder for dette, idet Kommunen er forpligtet til:

- Udarbejdelse af en strategi, der sikrer, at alle elever i folkeskolen dagligt får tilbudt fysisk bevægelse af bedst mulig kvalitet.
- Udarbejdelse og implementering af en strategi der styrker samarbejdet mellem foreningslivet og skolen gennem åbent skoleforløb.

Gennem partnerskabet sikres, at de udarbejdede strategier forankres og implementeres, og derved så godt som muligt bidrager til et aktivt liv for alle børn og unge i kommunen. Her kan forældresamtaler i såvel daginstitutioner som folkeskoler være mere proaktive i forhold til at få børnene gjort aktive.

På dagtilbudsområdet trådte ny lovgivning i kraft 1/7-18. Heraf fremgår, at det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte børns brede læring, herunder bl.a. bevægelse m.v. under temaet: Krop, sanser og bevægelse. Der tages f.eks. afsæt i, at læringsmiljøet understøtter, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så de bliver fortrolige med kroppen, kroppens funktioner og mangfoldige bevægelsesmuligheder.

Målgrupper:

Arbejdet tager afsæt i nedenstående centrale målgrupper.

Teenagere og unge

Esbjerg Kommune er, i modsætning til den generelle tendens i landet, gode til at holde på børn og unge under 18 år i foreningsidræt. Der bør derfor især være et specifikt fokus på de 15 – 20 procent, der ikke dyrker idræt regelmæssigt. Nationale idrætsvaneundersøgelser viser, at det især er socialt udsatte børn og unge, der ikke dyrker idræt og motion.

Esbjerg er en uddannelses-by med omkring 6.000 studerende, heraf er ca. 2.300 nye unge, der kommer til byen. Kun hver femte af de studerende lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk aktivitet, jf. Region Syddanmarks sundhedsprofil. Dette understøttes af CFR, der viser, at der sker et stort fald i medlemmer af foreningsidrætten i alderen 19 - 24 år. I samarbejde med de lokale ungdoms- og videregående uddannelser sættes der fokus på at gøre denne gruppe mere fysisk aktiv.

Strategiske fokusområder

- Der igangsættes initiativer med fokus på socialt udsatte børn og unge. Initiativerne kan foregå i samarbejde med de instanser, der eventuelt i forvejen har indsatser rettet mod gruppen.
- Folkeskolelovens krav om åben-skole-aktiviteter og 45 minutters bevægelse i løbet af skoledagen skal understøtte, at elever, som ikke dyrker idræt, motiveres og aktiveres til idræt og motion.

- I fællesskab med ungdomsuddannelserne skabes der klarhed over, hvordan et samarbejde mellem Kommunen, idrætsforeninger og andre udbydere af idræt og bevægelse kan fremme idrætsdeltagelsen og trivselen blandt unge.
- Ved dialog og samarbejde med de videregående uddannelser arbejdes der på at gøre de studerende mere fysisk aktive – og gerne forankret i det lokale foreningsliv.

Inaktive voksne

Ifølge Den Regionale Sundhedsprofil er det ca. hver tredje voksen mellem 25 og 65 år, der lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk aktivitet. Foreningsdeltagelsen for samme gruppe er væsentligt lavere i forhold til øvrige aldersgrupper. Opgaven bliver at møde de voksne netop der, hvor de kan påvirkes til en mere aktiv adfærd. Det er dermed oplagt at sætte fokus på jobmæssige og familiemæssige sammenhænge.

Strategiske fokusområder:

- I udviklingsforløb for idrætsforeninger skal der være fokus på
  - at skabe flere tilbud til børnefamilier, hvor børn og forældre kan dyrke idræt sammen
  - at skabe tilbud til forældre, der passivt er tilskuere til børnenes idrætsaktivitet.
- I kommunale daginstitutioner iværksættes tiltag, der motiverer forældre til at være aktive sammen med deres børn. Dette kan f.eks. ske ved, at idrætsforeninger tilbyder idræt sammen med daginstitutionen.
- Der iværksættes en række konkrete samarbejder med lokale virksomheder, hvor andelen af ansatte, der er fysisk inaktive, er stor.

Seniorer

I 2017 var der i kommunen 17.600 borgere mellem 65 og 79 år - et antal der i 2022 forventes at være vokset til 18.900 borgere. Kun lidt flere end hver 4. i aldersgruppen (28%) lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk aktivitet. Der fokuseres derfor på de over 65-årige, som kan aktiveres i dagtimerne, hvor der er ledige idrætsfaciliteter. Indsatserne iværksættes i lokalområder og bydele, hvor den ældre generation primært er bosiddende.

Strategiske fokusområder:

- I samarbejde med idrætsforeninger, aftenskoler m.fl. udarbejdes et overblik over fysiske aktivitetstilbud til over 65-årige. Oversigten danner baggrund for en kommunikations- og rekrutteringsstrategi for eksisterende tilbud. Det afdækkes samtidig, hvor der er behov for at etablere nye tilbud.
- I samarbejde med lokale interessenter, idrætsforeninger, pensionistforeninger, aftenskoler, patientforeninger m.fl. skabes nye tilbud i de områder af kommunen, hvor der ikke er tilstrækkeligt antal tilbud om fysisk aktivitet for aldersgruppen.

Tværgående tiltag

Det er vigtigt, at der på tværs af ovenstående målgrupper er fokus på borgere, der har stor risiko for udvikling af livsstilsrelaterede sygdomme samt dem, der vil have gavn af at blive fysisk aktive i et behandlings- og rehabiliteringsforløb. Der er derfor fokus på at udbygge brobygningen mellem kommunale og regionale sundhedstiltag samt foreningslivet.

Kontaktperson:

Thomas Rejkjær Nielsen

Mail: thrni@esbjerg.dk